

doch van praktische erkenning van Gods normen in de VERGADERING VAN DE KERK.

En als dan een ambtsdrager verklaart, dat hij van plan is, „meerderen wakker te maken voor overgang“ naar een andere kerk, al was 't er ook een met de knapste theologen en theologoumena, dan is hij natuurlijk niet in staat, zijn ambt te bedienen naar den eisch. Hij heeft wel het volste recht, om „langs den kerkelijken weg“ te pleiten voor het ordelijk zoeken van gemeenschap met allen, die op den zelfden belijdenisbodem staan. Hij heeft ook het recht, te vragen, dat daar spoed mee gemaakt wordt, en dat het leggen van gemeenschapsbanden gebeuren zal, indien BEIDE partijen op rechte wijze reangeeren op wat in dezen Gods gebod is. Maar hij heeft geen recht, b.v. van de doopouders te helpen vragen, dat zij de leer, die in de kerk „alhier“ geleerd, voor de leer der zaligheid houden, of van allerlei menschen, zich aan de tucht van de kerk „alhier“ te onderwerpen, met behoud natuurlijk van de artikelen der confessie en der K.O., die daaraan de Schriftuurlijke grenzen stellen, en dan meteen aan dezelfde menschen te zeggen: op mijn eentje kom ik u al vast vertellen, dat ge eigenlijk „alhier“ niet wezen moet, en de tucht van de kerk „alhier“ zoo gauw mogelijk van u afschrijven moet. Hij moet de kudde vergaderen, en de vergaderde kudde helpen verenigen met een andere kudde, als hij op goeden grond constateert mag, dat ook die andere de wetten van den stal der schapen aanvaardt voor den stalbouw. Maar hij moet niet luk-raak een paar individuen probeeren over te hevelen; daarmee is noch de eene noch de andere kudde gebaat.

Zulke redeneringen miskennen alle den ernst van de zaak. We hebben vooropgeplaatst: indien WIJ de schuld zijn (door eigenwilligheid), dat een van God geboden hereeniging niet doorgaat, dan zullen WIJ het oordeel dragen. Precies hetzelfde geldt b.v. van de Chr. Geref. Kerken. Wie dus meent, dat zij in dezen alles allang goed doet, en alleen goed doet, die moet erheen, vrijmaking of geen vrijmaking. Maar wie nog niet weet, OF zij in dezen wil luisteren naar het gebod van God — met terzijdestelling van allerlei praktische moeilijkheden — die mag niet bij voorbaat doen alsof het daar OP HET PUNT VAN DEN WIL OM SAMEN TE KOMEN al in orde is. Ook niet het tegendeel, natuurlijk. Maar vooruitgrijpen is altijd onverstandig en ontrouw.

En dan moet men de menschen niet een individueel examen afnemen over de ware of valsche kerk. Zou men moeten examen nemen naar de meening van dr. H. H. Kuyper uit de dagen na 1886, toen de Herv. kerk bij hem een valsche kerk heette, en de Chr. Geref. kerk een scheurkerk, of naar diens artikelen van later tijd, toen hij veranderd was? Zou men hen moeten examineren in de leeringen van prof. v. d. Schuit van vroeger, toen hij wel wist waar de ware kerk was, of van tegenwoordig, nu hij de Westminster Confessie aanhaalt op een wijze, die ik niet heelemaal begrip? Laat men van de menschen vragen te belijden wat in de Confessie staat, want dat is ons formulier van eenigheid. En vóór de kwestie van de nadere concretisering wordt afgehandeld, eerst eens vragen, wat er nu eigenlijk precies met de ware en de valsche vergadering bedoeld wordt. Dan komen ze voorloopig al handen te kort voor het vele werk. Want dan is elke vergadering, die aan de kenmerken der valsche kerk beantwoordt, voor mij te accepteren als valsche kerk, en wordt meteen de onbarmhartige conclusie, dat, indien ik zelf de vergaderingsnormen verander, ikzelf een valsche vergaderaar geworden ben.

Laat men de menschen ook niet lastig vallen met het argument: ja, maar „de prediking“. Ik wil niemand op het oogenblik lastig vallen met hinderlijk betoogen, zolang deputaten nog met elkander in relatie staan. Maar ik mag wel letten op wat in de kranten staat, tot in studentenbladen toe. Als ik zoo af en toe eens wat lees over „de prediking“ bij ons, en het synodocratische redenerinkje hoor doorsijpelen, dat wij aan het werk van den H. Geest te kort zouden doen, dan vraag ik me af, in welke wereld we leven. Toen de synode der Chr. Geref. Kerken samenkwam, was daar een predikant-synodelid, die net een beroep van een — gemakshalve zeggen we maar — kersteniaansche gemeente in den zak had. Hij heeft, na over staande de vergadering geïnterpelleerd te zijn, meteen maar bedankt; men vond ter synode, terecht, dat hij haring of kuit geven moest; en dat hij niet mocht doen als die aftredende diaken daarin Grootegast verklaarde te willen doen: in de bank van de ééne kerk zitten en de menschen opwekken, of zelfs maar in twijfel laten aangaande het punt van het al-of-niet-opwekken tot overgang naar een andere kerk. Dat is nummer één. Nummer twee is, dat ik ronduit zeg: de kersteniaansche gemeenten doen permanente kort aan het werk van den H. Geest. Die dominee, voorzoover ik van hem in de kranten allerlei wonderlijks lees, doet het óók. De kerk bijvoorbeeld is voor mij een wonder van den H. Geest, zijn school, zegt Ursinus. En bijvoorbeeld de Schrift, met haar tekst, haar tekst, is een wonder van den H. Geest. Wie dien „vergeestelijkt“, miskent het werk des Geestes in de letter. Hij doet te kort aan

het werk van den H. Geest. Als ik een beroep kreeg van een kersteniaansche gemeente (!) dan mogen ze gerust van mij vragen: is K. S. ook onder de miskeners van het werk van den H. Geest? Hetzelfde mogen ze doen, als ik het geloofs begrip verander (gelooven is de BELOFTE aannemen, d.w.z. den gescreven tekst, want een onvoorwaardelijke belofte aan de uitverkorenen bestaat niet, die heeft God nergens gegeven; en wie ervan spreekt, die miskent óók al weer het werk van den H. Geest.

Natuurlijk zijn dat maar enkele losse opmerkingen, die geen één kwestie uitputten. We hebben daar al zoo vaak over geschreven. Genoeg, ditmaal, om te waarschuwen tegen overhaasting, en tegen dwaze probleemstelling, en tegen verwarring van de geesten.

En laten de kranten niet op elk wisselwase afvliegen, maar eens bedenken dat er kwesties zijn, gewichtiger, en op andere manier op te lossen dan een wedstrijd Holland-België of zoo iets. Als ze zelfs daar scheidsrechters hebben, meneer, die verstand hebben van het spel, waarom mag dan in de kerk iedere amateur maar zeggen: een victorie, terwijl hij van heel de worsteling geen enkel detail wettelijk keurt?

K. S.

OPVOEDING EN ONDERWIJS

Grondslag en doel van de Chr. School, I

De heer T. M. Gilhuis, hoofd eener Chr. school, geeft in „Isolément en Apostolaat“ antwoord op de vraag of we moeten aansturen op de Chr. Staatsschool dan wel op de vrije Christelijke school. Hij is van meening, dat de eerste moet worden afgewezen en de laatste als de eenige oplossing van den schoolstrijd moet worden gezien.

Met dit antwoord ga ik gaarne accoord. Hoe zou een Staatsschool Christelijk kunnen zijn? Zou de Staat kunnen uitmaken wat Christelijk is? Zou de openbare onderwijzer dat „Chr. onderwijs“ moeten geven? En zouden alle Nederlandsche kinderen, althans alle kinderen uit de z.g. Protestantse gezinnen gedwongen moeten worden dit onderwijs te volgen? Hoe stelt men zich den gang van zaken toch voor! Met den heer Gilhuis ben ik van meening, dat de vrije Chr. School de eenig mogelijke oplossing is. En toch — hoeveel waardeering ik overigens heb voor de wijze, waarop hij de geschiedenis van den Schoolstrijd bespreekt en de leidende gedachten van Groen, Van der Brugghen, Hoedemaker, Lohman, Kuyper en Van Ruler weet op te sporen, toch kan ik zijn oplossing van de probleemstelling „Isolément en Apostolaat“ niet aanvaarden.

De heer G. meent, dat enerzijds vastgehouden moet worden aan de gedachte van het isolément, d.w.z. de school moet staan op het fundament der belijdenis, op het isolément der beginselen, maar aan den anderen kant meent hij, dat de school evenzeer een apostolische taak heeft: „men zal met een niets ontzienden hartstocht vanuit de bijz. school wegen dienen te zoeken om het volkskind te bereiken“ en één der middelen, die hij aanprijst is dit, dat christelijke onderwijzers, zoo ze een gunstige kans zien, het openbaar onderwijs gaan dienen, al zullen, praktisch gezien, groote moeilijkheden hun deel zijn.

Zie, dat kan ik met collega Gilhuis niet eens zijn. Christelijke onderwijzers mogen en kunnen het

Openbaar Onderwijs niet dienen, om de eenvoudige reden, dat een Christelijk onderwijzer, zodra hij de Openbare school binnen stapt, geen Chr. onderwijzer meer is. Hij mag zijn onderwijs niet beginnen met gebed, mag van den Christus niet spreken, gezien het feit, dat een onderwijzeres aan 'n Openbare school in Groningen, die uit den Kinderbijbel van Van der Hulst voorlas in haar klas en ook wel met haar leerlingen bad, deswege werd geschorst.

Wat voor goeds zou trouwens ook zoo'n man in de Openbare school kunnen doen! Zou hij door zijn persoon de kinderen tot een lichtend licht kunnen zijn? Zou hij hen door zijn goede voorbeeld kunnen leiden tot het Grootste Voorbeeld, Jezus Christus? Dat ontken ik ten stelligste. Wat toch is de kracht van een Christelijk onderwijzer? Het Woord, dat hij mag brengen. Dat is zijn eenig wapen. En dat wapen mag hij nu juist niet hanteeren in de Openbare school. Dacht de heer G., dat deze ontwapende man eenig goed zou kunnen doen? Zijn openbare collega's zullen hem verachten en hem verwijten, dat hij op hun school niet past. En de kinderen? Hoe zullen ze een onderwijzer respecteren, die hun het eenig noodige onthoudt, omdat hij zijn baan niet onveilig wil stellen?

Maar bovendien: is het waar, dat de Christelijke school een apostolische taak heeft? Waarom werden de eerste Christelijke scholen gesticht? Om ons volk te kerstenen? Ik geloof er niets van! De eerste Christelijke scholen werden gesticht omdat de ouders zich hun doopsbelofte weer bewust werden. Daarom konden ze niet berusten in het onderwijs van een Openbare school, die immers volgens de wetten van 1801 en 1806 onder het aanleeren van gepaste en nuttige kundigheden de verstandelijke vermogens der kinderen moest ontwikkelen en hen opleiden tot alle christelijke en maatschappelijke deugden, zulks evenwel met vermijding van alle leerstellige waarheid — een Evangelie zonder dogma — wat in de praktijk neerkwam op anti-Christelijk onderwijs.

Toen begrepen de ouders, dat hun kinderen dagelijks aan een geweldig geestelijk gevaar werden blootgesteld. En toen begon de schoolstrijd.

Of we dan geen taak hebben t.a.v. onze landgenooten, die van den dienst van God zijn vervreemd?

Ongetwijfeld, maar dan zoo:

De Kerk heeft het zuivere, onvervalsche Woord van God te prediken en wijst de leden op hun plicht, als staande in het ambt der geloovigen en gebonden aan de belofte bij den Doop afgelegd, zorg te dragen voor goed Christelijk onderwijs. De ouders hebben er op toe te zien, o.m. door middel van het Schoolbestuur, dat het onderwijs op de Chr. school werkelijk christelijk is. En als Kerk en School haar roeping vervullen, komt dit heel het volksleven ten goede.

Trouwe leden der Kerk laten hun landgenooten niet ongemoeid, maar oefenen hun profetisch ambt uit. Ze zaaien het Woord. En als dat uitgestrooide Woord ontkiemt bij de ouders, dan sturen ze hun kinderen vanzelf naar de Christelijke school. De ouders gewonnen beteekent: een gezin gered. Dat is m.i. de weg, om de kinderen te bereiken, die de Openbare school bevolken.

Dus eerst de ouders en dan komen de kinderen vanzelf.

Tegenwoordig ziet men het tegenovergestelde gebeuren.

Menschen, „die nergens aan doen“ sturen hun kinderen toch maar zonder bezwaar naar de Chr. school.

Moeten we ons daarover, zonder meer, verheugen of moet dit verschijnsel ons tot bezinning brengen?

Daarover een volgende keer. K. v. H.

ZENDING EN EVANGELISATIE

Vriendschap met de wereld, vijandschap tegen God (Jac. 4: 4a) II, slot

5 Jan. 1949:

Het amerikaansche wekelijksche orgaan: The Christian Century schrijft over de politionele actie onder het opschrift: Indonesia, Toetssteen der Vrijheid.

Hierin wordt betoogd, dat door de actie de belofte van 7 Dec. 1942 gebroken is; dat aldus teruggekeerd wordt tot de wredeste periode van koloniale expansie door militaire verovering; dat in de kaart gespeeld wordt van het internationale Communisme; dat een doodelijke slag wordt toegebracht aan het geloof van alle aziaten; dat zelfbeschikking kan bereikt worden met democratische middelen; dat de wereldvrede in gevaar wordt gebracht; dat de Marshall-hulp voor deze militaire actie misbruikt wordt voor daden à la Hitler; dat zending welhaast onmogelijk gemaakt wordt; dat de Nederlanders vechten om het monopolie van den handel in Indië te behouden en dat de Indonesiërs vechten voor het recht om te handelen met wie zij willen; net als de Amerikanen in hun vrijheidsoorlog.

Verder wordt erin gezegd, dat ook de Marshallhulp aan Nederland maar stop gezet moet worden. De Veiligheidsraad moet geen wapenstilstand bevelen, maar terugtrekken der troepen. En de Nederlandsche regering moet maar plaats maken voor een andere, die de internationale verplichtingen beter respecteert.

Tenslotte wordt gewezen op het schrijven van de gen. synode der

Ned. Herv. Kerk op 22 Sept. 1948! Aanhalende de woorden, waarin deze synode zegt, dat een gewapende oplossing menschelijkerwijs voor kerk en zending zal leiden tot een onoverkomelijke en catastrofale verwijdering met de indonesische bevolking, wordt erop gewezen, dat dus ook in Nederland „het geweten van het christendom“ ontwaakte.

(The Christian Century is een orgaan, dat in handen is van leiders van den Federalen Raad van Kerken in Amerika. Het is uitgesproken modernistisch, socialistisch en pacifistisch).

7 Jan. 1949:

The Foreign Missions Conference of North America, samengekomen te Buck Hill Falls, Pennsylvania, neemt een resolutie aan betreffende de actie van de Nederlandsche regering.

Hierin wordt gezegd, dat een europeesche natie met democratische tradities en een groote toewijding aan het christelijk geloof door een plotselinge aanval van de indonesische Republiek en de in hechtenisneming van haar leiders, de letter en den geest van haar belijdenis dienaangaande EN de richtlijnen der Verenigde naties geschonden heeft. „Dit niet te rechtvaardigen toevlucht nemen tot de wapenen is een ontkenning van menschelijke broederschap en van het christelijke grondprincipe, dat mensen overal het recht hebben tot zelfbeschikking.

Dese d
uit, van
moet“.

Onrust.
Bovenc
stelprogr
Daaron

1. de
te prijze
nood in
deze hou
staan tus
het kolk

2. er
vaardig
a. ters
tot de p
de repub
dat ze h

b. aan
door de
verzoen
3. de
voorlopig
dit land
Vellighe

(Bij Th
rica zijn
Conferen
sche moe
gelle. Ze
nalen Ze
heeft en
met den

10 Jan

Het bl
ring doo
ging in

„Wij zij
van de m
publiek
in Neder
herdenke

(Het v
sis heeft
dr Henry
figuren u
Wereldra

10-15

De syn
schoten.

De syn
inzake de
meene
aan het
Raad van
worden n
waarteg
waarschu
gericht.

het st
getui
meende
Synode r
aan het
niet alle
volken v
weerslag
zending.
de Reg
een spoe
heid en
„Met ve
mogelijk
in het w
en royale
trouwen

(spati
geloof in
met de K
losser be
van de g
verklarin
maakt, z
stem te
Tevens
Wesseldij
ten term
den Fede
Council)
omtrent
de indon
algemeen

16 Jan

Op der
J. J. Vo
dracht d
socialiste
houding
door een
brengen,
te doen.

Op dez